

locutionibus, unaquæque pars blanditur sibi deducere pro sua sententia argumentum. Ut rem ergo consueta nostra methodo pertractemus, asserimus primo qui pro immunitate Virginis ab Originali labe primis illis temporibus, seculo scilicet duodecimo, circa medium, steterunt; & postmodum qui de ea male loquuti sunt, qui ut plurimum fuerunt catholice veritatis hostes enumerabimus.

Primo igitur anno 1142. Canonici Ecclesie Lugdunensis, volentes celebrare Festum die octava mensis Decembris in honorem Immaculate Conceptionis Virginis Mariæ, occasionem dederunt quaestioni huic, quæ subsequenter temporibus acriter inter partes fuit agitata, ac disputata. Fertur, Sanctum Bernardum reprehendisse Canonicos illos, ipsisque scripsisse celebrem epistolam, quam tamen plerique negant Bernardi esse, sed alterius, qui sub Bernardi nomine se occultavit. Verba Epistolæ sunt: *Miramur satis quid visum fuerit hoc tempore quibusdam vestram matrem colorem optimum, novam inducendo solemnitatem, quam ritus Ecclesie nescit, non probat ratio, non commendat antiqua traditio. Nanquid Patribus doctores, aut devotiores sumus? Ex hoc factum est, ut in similibus casibus evenire solet, quod multi Canonicorum Lugdunensium pietatem imitantes, piam sententiam de immunitate Virginis ab originali labe amplecti sunt, & eam totis viribus propugnabant: Ex adverso vero alii, iisdem se opponentes, eam impugnare, omni conatu nitentur.*

Secundo in hoc partium conflictu insurrexit Joannes Duns Scotus, ac tutelam piæ sententiæ suscepit; hoc tamen ordine, quod prius non assertive sententiam defendebat, sed solummodo rationes omnes solvebat, quibus illibata Virginis Conceptio impugnabatur. Quod præstitit in tertio sententiar. dist. 3. q. 1. num. 4. ubi hæc habet: *Quod Deus potuit facere, quod ipsa (Beata Virgo) nunquam fuisset in peccato originali; potuit etiam facere, ut per tempus aliquod esset in peccato, & in ultimo instanti illius temporis purgaretur. Postmodum dubitative etiam subdens: Quid autem horum verum, quæ ostensa sunt esse possibilia, factum sit, Deus novit; si auctoritati Ecclesie, vel auctoritati Scripturæ non repugnet, videtur probabile, quod excellentius est attribuere Mariæ. Demum distinct. 18. num. 13. asseruit aperte, & firmiter, non hæsitanter, ac timide, ut prius: *Beata Virgo Mater Dei**

nunquam fuit inimica actualiter, ratione peccati actualis, nec ratione originalis; fuisset tamen, nisi fuisset præservata.

Tertio Academia Parisiensis piæ sententiæ patrocinium manifeste suscepit. Quum enim coram Parisiensi Facultate, & Legatis etiam Summi Pontificis, disputatio de illibata Virginis Conceptione instituta fuisset, eam Joannes Duns, Scotus, adeo invicte propugnavit, ut Parisienses Doctores in suam sententiam traxerit, & ipse *Doctoris Subtilis* nomen, ab Universitate illa primum, & deinde etiam Colonia a Professoribus illis reportaverit. Hoc totum narrat primo Cavellus in Rosario seculo 14. verbis hæc: „ Jussu Summi Pontificis, habita solemnibus disputationibus coram facultate Parisiensi, præsentibus „ Apostolicæ Sedis Legatis, de Immaculata „ Conceptione, tanta ingenii subtilitate, „ tanta solutionum facilitate, & perspicuitate, omnia adversa argumenta mira „ dexteritate confregit, & refellit; suamque „ piam sententiam de Conceptione Mariana, ipsius Mariæ fretus auxilio, argumentorum pondere, tot, tamque urgentibus „ rationibus comprobavit, & munivit, quod celeberrimam illam facultatem, matrem „ Universitatum, in suam piam traxerit sententiam, quæ in gratificationem, nomine „ *Doctoris Subtilis* ipsum condecoravit: & „ acerrimis ejus disputationibus inducta, „ sacrum illud, & celebre Marianum decretum condidit; ne scilicet in posterum „ quisquam ad magisterii gradum admitteretur, qui tota vita, se propugnaturum „ Immaculatam Conceptionem, jurejurando non adstringeret. Postea Scotus Coloniæ profectus, victoriam pro Immaculata Conceptione ex discipulis Alberti Magni reportavit; & nomen *Doctoris Subtilis* ibi denuo est solemniter acclamatum „. Secundo Bosius de signis Ecclesie tom. 1. sig. 36. lib. 9. cap. 8. Conceptionis porro festum, Scoti, acutissimi Theologi doctrina maxime confirmatum. Tertio Salazar. cap. 42. seculo 14. Joannes Duns Scotus, præcipuus, ac maximus piæ Conceptionis vindex, qui tantum huic doctrinæ suæ auctoritate fidem comparavit, quantum nullus alius ante, vel post ipsum. Et cap. 13. num. 1. Subtilissimus Doctor, quemadmodum omnibus Theologis Immaculatæ Conceptionis propugnanda author extitit; ita etiam nihil prætermisit, quod in hac re, ad majorem Virginis gloriam, facere possit. Quarto Bernardinus de Buis in Officio Immaculatæ Conceptionis, a Sixto IV. approbato lect.